

Odstop – skrajna oblika revolta in nemoči

Marjan Mihevc – dosednji predsednik sveta KS Peruzzi:

Vodstva organov in organizacij naše KS so si vseskozi prizadevala razrešiti probleme, ki so nastali z izgradnjo industrijske cone. Stališča krajanov, da smo proti gradnji galvan in Polikema niso upoštevana – na zadnjem zasedanju skupščine smo bili preglasovani. Politični aktiv KS je predlagal odstop vseh vodstev organov in organizacij, kar utemeljujemo s tem, da se čujemo nemočne pri posredovanju in zastopanju interesov krajanov. Na zboru krajanov 28. decembra – prisotna je bila večina članov teh organizacij – je bil odstop soglasno sprejet hkrati s še dvema sklepoma in sicer, krajani KS Peruzzi smo proti gradnji galvan in gradnji Polikema v industrijski coni VP 1/2 Rudnik, podpiramo pa izgradnjo industrijske cone v kateri bodo objekti, obrati panog, ki niso nevarne za okolje in so primerni za barjanska tla – torej ekološko čisti.

Res je, da je bil zazidalni načrt sprejet leta 1980, da je investicija Polikema ves čas v razvojnih dokumentih občine, da smo se po delegatski poti posluževali le delegatskih vprašanj in da je bila naša aktivnost glede teh investicij vezana predvsem na obdobje zadnjega pol leta. V tem času smo imeli več razgovorov s predstavniki občine, ki so nam zagotavljali, da odlok o galvanah ne bo sprejet dokler ne razčistimo nekaterih zadev. V tem času smo postali bolj pozorni tudi do investicije Polikema na kar nas je opozorilo dejstvo, da so Ljubljanske mlekarne odstopile od investicije v tej coni in pol informacije v dnevnem časopisu – da so razsežnosti Polikemove investicije večje in potencialno nevarnejše od sedanjih zmogljivosti v Zelenu jami. Dobro vemo, da barjanska tla niso primerna za gradnjo tako nevarnih objektov, postavlja se vprašanje posedanja objektov (most na Izlanski cesti, osnovna šola, že obstoječi silos Polikema ...), za to področje ni rešena meteorna in fekalna kanalizacija (primer začasne rešitve Integralovega terminala!). Dana so sicer zagotovila, da ni nikakršne nevarnosti za okolje ali ljudi, seveda ob ustreznih čistilnih napravah in ustrezni kanalizaciji. Vsi pa dobro vemo, da ni stoozdostne kanalizacije za barjanska tla.

Se do danes ni točno kaj in v kolikšnih količinah bo Polikem prisoten v industrijski coni. Gradnja Polikema ni nevarnost samo za okoliške prebivalce, temveč tudi za Ljubljano in ob vsem tem se v bližini načrtuje izgradnja Hlovice s 15.000 prebivalci. Krajani se ob vsem tem čutijo nemočne, njihove besede in izjave ne veljajo.

Se danes nismo rešili problema semaforizacije Dolenjske in Peruzzijske (nevarnost za solarje in krajanje) ...

Vodstva in krajani smo v pretečenem obdobju dosegli nekatere vidne uspehe, novoustanovljena KS je upravičila svojo vlogo. Moram poudariti, da nismo zoper občinska vodstva, da aktivnosti skupaj s KS Rudnik niso načrtno organizirane, vse je odraz nemoči in nezaupanja ter večje ekološke osveščenosti ljudi! Odstop je skrajna oblika revolta in nemoči, čeprav vemo, da s tem v danem trenutku malo pripomoremo k razreševanju situacije. Pričakujemo poudrobo s strani občine in če bodo predlogi sprejemljivi – menimo naj bi šlo za modificirano obliko Polikemove investicije in neizgradnjo galvan – se bodo v razgovore tvorno vključili tudi naši krajani. Po odstopu vodstva delegacij delujejo sedaj le OO ZK, KO ZRVS in štab civilne zaštite.

Ostajamo brez možnosti uveljavljanja interesov in pravic

Božidar Žlender – dosednji predsednik skupščine KS Rudnik:

»Skuša bom pojasniti situacijo, čeprav morda nisem povsem merodajen, saj zaradi objektivnih razlogov nekaj časa nisem bil v popolnosti prisoten v KS, vendar sem bil zadnje mesece aktiven. Zdi se, da je do te situacije prišlo zaradi pomanjkljivega informiranja krajanov v preteklosti, saj je bil zazidalni načrt sprejet, ko smo bili še ena KS – Krim-Rudnik, pa tudi definicije okrog tega kaj so skladišča, so bile precej ohlapne. Po drugi strani pa smo normalno stremeli za razvojem in primerna industrijska cona je še danes dobrodošla. V tistem času smo se kot novoustanovljena KS srečevali z vrsto pomembnih vprašanj od komunale do prostorov ... Zdi se mi pošteno, da povem, da smo marsikaj storili tudi skupaj s pomočjo občine. Omenim naj pridobitev prostorov KS, akcijo

asfaltiranja cest, zrasel je terminal Integrala, novi so prostori Semenarne ... In z rastjo te industrijske cone smo počasi prišli do spoznanja, da Polikemova skladišča ne bodo predstavljala povsem nedolžne investicije. Te ogromne skladiščne zmogljivosti s še kako nevarno vsebino so nas močno vznemirile, še posebej glede na bližino naselja in predvsem z ozirom na specifična in tudi danes še ne povsem znana barjanska tla. Ob tem pa nas je razburila tudi velikost investicije. Skratka, izgubili smo zaupanje. Spraševali smo se ali je res interes občine, da privablja investitorje glede na finančno učinkovitost, ne upošteva pa interesov ljudi za varno bivanje. Informacije so pritekale postopoma, povsem celovitih, čeprav smo se pogovarjali tudi s Polikemom, pa nimamo. Vse pa nas je še bolj zaskrbelo potem, ko so Ljubljanske mlekarne lani odstopile od nameravane investicije v tej coni. Skoraj sočasno pa smo razpravljali tudi že o zazidalnem načrtu za VP 1/2. Odločno smo se zoperstavlili izgradnji galvan in na skupnem zboru krajanov s KS Peruzzi je bil sprejet sklep, da v primeru, da delegacije za zbor KS ne uspejo prepričati sprejem tega odloka, tudi odstopijo. Kot so me tovariši v KS obvestili, je bilo s strani občinskih mož – sestanki v zadnjih mesecih so se v KS kar vrstili – dano zagotovilo, da dokler ne bo doseženo soglasje s prizadetimi, do sprejema na skupščini ne bo prišlo. Delegacije KS Rudnik, Galjevica in Peruzzi so bile na zasedanju skupščine preglasovane, naš vodja delegacije meni, da postopek ni bil povsem na mestu.

Solidarna akcija je tekla tudi v drugih KS in rezultat je bil ta, da je 28. decembra odstopilo vodstvo KS Peruzzi. V naši KS smo se o tem pogovarjali in nismo bili povsem enotni, da isti korak napravimo tudi mi. Nasprotno. Zdi se mi, to je sicer moja osebna ocena, da smo se na razgovoru s predstavniki skupščine in družbenopolitičnih organizacij KS dan pred zborom krajanov dogovorili, da iščemo skupno rešitev. Odstop vseh ne pomeni izhoda, kajti kdo bo zastopal Rudničane in naše interese, kdo bo namesto nas iskal rešitve. Prepričan sem, da jih lahko najdemo le skupaj. Brez nas ne bodo tudi naše.

Žal se je na zboru krajanov, ki je mimogrede povedano bil sicer izjemno množično obiskan (250 krajanov) a tudi glede na prizvok nekaterih razprav tudi nič kaj prijetno obarvan, spreobrnilo drugače. Potem, ko smo soglasno sprejeli poti razreševanja problema in vrsto sklepov – (med njimi tudi sklep o odstopu delegacije za zbor KS) je padla pobuda, da odstopi celotna KS. Sam skupaj s še desetimi sem bil proti, a ostali smo v manjšini. Čeprav je bilo na zboru mnogo članov samoupravnih organov, delegacij in družbenopolitičnih organizacij, je težko do reči ali je poleg krajevne samouprave in delegacij odstopilo tudi predsedstvo SZDL. To moramo analizirati. Zdi se mi povsem nesmiselno, da smo v tej situaciji, brez možnosti uveljavljanja svojih interesov in pravic. Rudničani smo žrtvovali mnogo ur in dela, kar se je obrestovalo in zatorej vidim izhod v ponovni vzpostavitvi krajevne samouprave.

Tudi sklepi, ki smo jih sprejeli – to pa so: zahteva po neizgradnji galvan, prekinitvi gradnje Polikema, dokler ne razčistimo spornih in nedorečenih vprašanj, imenovanje nevtralne strokovne komisije, ki naj ugotovi realnost in nevarnost te investicije, izvedba ustavnosti postopka, zaščita interesov prizadetih krajanov in odstop delegacije – tako ostajajo ničevni.

Vse vplive gradnje bomo ponovno strokovno preverili

Razprave v krajevnih skupnostih so bile najbolj ognjevitve v zvezi z odlokom o ureditvi površin na Rudniku, namenjenih drobnemu gospodarstvu (tudi galvanam), po vsebini pa je razprava vendarle tekla predvsem o gradnji v industrijski coni, zlasti o Proizvodno-transportno-distribucijskem centru kemije.

Območje, namenjeno drobnemu gospodarstvu, je bilo predvideno že s sprejemom zazidalnega načrta za industrijsko cono na Rudniku in je s 13.000 m² v primerjavi s 680.000 m² cone sorazmerno majhno. Z decembra sprejetim odlokom smo želeli natančneje določiti namembnost obrtnih delavnic. Krajani so sicer nasprotovali gradnji galvan zaradi nevarnosti za okolje, prav ti pomisleki pa so povzročili še skrbnejše načrtovanje in dodatno preverjanje načrta. K predvideni gradnji galvan v industrijski coni sta bili izdani tudi soglasji sanitarne inšpekcije mestne uprave inšpekcijskih služb in Zavoda za zdravstveno varstvo SRS, dodatno je tehnologijo čiščenja pozitivno ocenil tudi Kemijski inštitut Boris Kidrič, s pogojem, da je

zgrajena kanalizacija. Zadnji razgovori s proizvajalci čistilnih naprav kažejo, da bi bila odpadna voda pitna za živino. Zaradi pomislekov krajanov in zahtev inšpekcije smo v odloku dodatno predvideli preselitev stanovanjskih objektov, ki stoje neposredno ob območju drobnega gospodarstva in zahtevali mnenje skupine SEPO Inštituta Jožef Stefan na projekte za gradnjo obrtnih delavnic, zlasti galvan.

Izvršni svet se je kot predlagatelj odloka na osnovi izjav strokovnjakov prepričal, da ne gre za poseg, ki bi ogrozil okoliške krajanje.

Proizvodno-transportno-distribucijski center kemije pa gradijo skladno z zazidalnim načrtom, sprejetim v letu 1980. Investitor privablja za krajanje natančno informacijo o naložbi, v preverjanje gradnje smo vključili tudi Mestno upravo inšpekcijskih služb. Vse vplive te gradnje na okolje bomo ponovno strokovno preverili.

Industrijska cona komunalno še ni opremljena, vendar lahko zagotovim nekaj: ne bomo dopustili začetka obratovanja nobenega novega objekta v industrijski coni, dokler ne bo zagotovljena zahtevana komunalna oprema industrijske cone in dokler ne bodo izpolnjeni vsi pogoji iz tehničnega pregleda objektov in zanje izdano uporabno dovoljenje.

PREDSEDNIK IZVRŠNEGA SVETA
Stane DROJČ, dipl. oec.

Kaj predstavlja Polikemova investicija!

Na decembrski seji občinske skupščine je bilo tudi sklenjeno, da bo pripravljena celovita informacija o predstavitvi programa Polikema. Na razgovoru v občinskem izvršnem svetu (ob sodelovanju OK SZDL) s predstavniki krajevnih skupnosti 19. januarja pa so se dogovorili, da bo razgovor s predstavniki KS Krim, Galjevica, Peruzzi in Rudnik, kjer bodo predstavili celovito izgradnjo Polikema in Viatorja 2. februarja. Iz zaenkrat še delovnega gradiva o Polikemovi investiciji povzemo:

... Po pridobitvi zemljišča 16 ha v coni VP 1/2 (prej RP 2) je TOZD Chemo pristopil k dejavnosti, ki jo predpisuje Zakon o gradnji objektov. Izdelane so bile vse študije in pripravljala dela, investicijske zasnove in investicijski program, lokacijska ter projektna dokumentacija, zbrana so vsa soglasja potrebna za pridobitev gradbenega dovoljenja. Vso navedeno dokumentacijo so pregledale zunanje institucije in dale pozitivno mnenje, oziroma soglasje. Načrtovana izgradnja maloprodaje, upravne stavbe, mehanične delavnice, pralnice embalaže, skladišča kemikalij in ostalih skladišč ter spremljajočih infrastrukturnih objektov bi bili preveliki zalogaj za izgradnjo celotnega kompleksa in to predvsem zaradi dejstva, ker navedena izgradnja poteka na barjanskem zemljišču, ki ima specifični (dražji) način gradnje in je zato deljena v faze in etape. Tako je I. faza (dela bodo zaključena do leta 1991) ponovno razdeljena v etape in za vsako etapo posebej bo možno pridobiti uporabno dovoljenje in šele nato objekte koristiti.

V letu 1988 se predvideva zaključek prve etape, v kateri bodo zgrajeni naslednji objekti: skladišča za topila v 200 l sodih, kjer bodo skladiščili topila (toluen, ksilen, butanol, izopropanol, trikloretilen, white spirit, naftno olje, petrolej), skladišča za kisline in luge, ki bodo skladiščena v 50 l plastičnih hobokih (žveplova kislina, solna kislina, olein in očetna kislina, natrijev hidroksid, amonijev hidroksid, dioktilftalat), skladišča embalaža, rezervoar požarne vode (800 kubičnih metrov – silos v gradnji) in črpališče požarne vode s hidrantsko mrežo, trafo postaja, nevtralizacijski bazen z lovilecem maščob in nadstresnico za pranje umazane embalaže od kislin in lugov, sanitarni in pisarniški kontejnerji, dostavni in odstavni železniški tir z medsebojno povezavo in povezavo na dolenjsko progo, ceste in transportne poti, mete-

orna, tehnološka in fekalna kanalizacija, pitni vodovod, razsvetljava, telefonija, ograja.

Od teh objektov je 50 odstotkov takšnih, ki skrbijo za požarno in ekološko varnost kompleksa oziroma te etape. Novozgrajeni objekti predstavljajo izboljšanje in ureditev obstoječega skladiščenja topil, kislin in lugov in ne predstavljajo nobene nevarnosti za okolje. Z ozirom na varstvo zraka tehnični prijemi pri projektiranju in izvedbi onemogočajo eventualne škodljive vplive za okolje tako pri normalnem delu kot pri poškodbah in okvarah naprav (postopek je enak kot pri pretakanju in natakanju bencina na bencinskih črpalkah).

Sistem zagotavlja odvajanje odpadka (fekalne v kanalizacijski kolektor, meteorne preko lovilca v Požar III). Odpadne vode, ki nastanejo na prečpalnišči za topila ter eventualno razlita topila pri pretakanju so speljana v posebni lovilni bazen iz katerega se topila prečrpava v specialne posode in se odpelje na sežig oziroma uničenje. Odpadne vode in eventualno razlita kislina in luge pa bodo vodili preko tehnološke kanalizacije v bazen za nevtralizacijo in se nevtralizirane ponovno prečrpale v Požar III. črpališča, pretakališča in bazen za topila bodo zgrajeni iz betona, ki bo vodo nepropusten, nato pa še premazan s surovinami, ki bodo predstavljale zadostno odpornost proti vsem kemikalijam. Posebne posode in prostor pa so predvideni za odpadke. Kemične se bo vračalo nazaj industriji v predelavo ...

Koliko kemikalij bo skladiščeno?

Na razpoložljivih skladiščnih površinah – 8.000 kvadratnih metrov – bo možno skladiščiti naslednje kemikalije: žvepleno kislino (54 ton), očetno kislino (300 ton), solno kislino (108 ton), amonijev hidroksid (50 ton), natrijev hidroksid (100 ton), olein mehčalci (72 ton), klorirani ogljikovodik (288 ton), butanol (96 ton), toluen, xelen, white spirit (192 ton), naftno olje, petrolej (48 ton). Topila bodo skladiščena v 200 l sodih, kisline in luge pa v 50 l plastičnih hobokih. Skladiščne površine o odprte, tla pa so zaščiteni pri topilih z betonsko ploščo, pri kislinah in lugih pa z asfaltno ploščo, približno v razmerju 1:1.

Ugotovitve inšpekcijskih služb

Glede na razgovore v KS Rudnik in Peruzzi je občinski izvršni svet na svoji seji 23. decembra sprejel sklep, da od Mestne uprave inšpekcijskih služb zahteva poročilo o poteku gradnje te faze Polikema oziroma na sprejeto dokumentacijo. To poročilo je bilo posredovano 15. januarja in iz njega povzemamo:

... Lokacijska dokumentacija je bila izdelana 11. 11. 1983, lokacijsko dovoljenje je bilo izdano 15. 2. 1984, gradbeno dovoljenje je bilo izdano 8. 4. 1987 na podlagi projektna dokumentacije, ki jo je izdelal INA Projekt Zagreb. Dopolnilna lokacijska dokumentacija za objekte in zunanjo ureditev I. faze pa je bila izdelana marca 1987.

Investitor je predvsem zaradi neuklajenosti s terenom (barje), nepopolne projektna dokumentacije in zmanjšanja obsega gradnje (opustitev vkopanih cistem in dveh pretakališč) ter spremembe izvedbe tehnološke kanalizacije, zaprosil in pridobil novo lokacijsko dovoljenje. Gradbena dela izvaja SGP SCT TOZD Inženiring. Prijava začetka del datira z 10. 9. 1987. Proizvodno tehnična dokumentacija je na gradbišču z izjemo projekta betona urejana. Ugotovitve glede vodno gospodarskega in sanitarnega dela so pozitivne. Investitor pripominja, da je v izvedbo PZI projektoval bil prišljen zaradi barjanskega zemljišča, ki je pogojeval te spremembe, ki so nastale zaradi zmanjšanja obsega del, kar pa pogojuje zmanjšanje nevarnosti vplivov človeškega faktorja in varnejšo izkoriščanje skladišča. Hkrati se je tudi vrednost investicije zmanjšala za približno dve petini, kar je ugodnejše za investitorja in družbo.

Inšpekcijske službe so mnenja, da je investitor upošteval vse varnostne ukrepe tako pri sami izgradnji kot v projektni dokumentaciji (PZI).

REZERVNI STAREŠINE OCENILI DVELETNNO DELO

Za odgovornejši odnos članstva

15. decembra so se na svoji programsko volilni konferenci zbrali rezervni vojaški starešine. Spregovorili so predvsem o svojem pretečenem dveletnem delu in aktivnostih, ki so pred njimi, razrešili dosedanje vodstvo in izvolili novega.

Danes tvori občinsko organizacijo ZRVS 25 krajevnih organizacij ter deset aktivov v združenem delu s skupno 3.292 člani. Idejnopoličnem izobraževanju ter varnostno samozaščitnem in splošnem vojaškem usposabljanju so tudi v teh dveh letih rezervni vojaški starešine namenili največ prizadevanj. Komisije so vložile veliko truda v priprave gradiv, skic, shem ... zato so bila predavanja, seminarji in praktično izvajanje na terenu pripravljena in kvalitetno izvedena. Žal,

pa smo na svoji konferenci zopet ugotavljali, da odgovornost prenekaterega RVS ni vedno v skladu s statusom, ki ga uživa kot rezervni starešina in odgovornostjo do družbe. Obisk na teh predavanjih, vajah, skratka na preverjanju znanja je bil različen in se je gibal od 25 do 55 odstotkov. Že v preteklosti so bile postavljene zahteve, da bi namesto vabil vročali pozive, vendar je prevladovalo mnenje, da to ni rešitev, kajti cilj je, da vsak rezervni starešina opravlja dolžnosti na podlagi samodiscipline.

Vojaški rezervni starešine pa so v povezavi z družbenopolitičnimi in družbenimi organizacijami delovali tudi na vseh področjih življenja. Uspešno je bilo delo z mladimi, s šolami tako pri

organizaciji in izvedbi obrambnih krožkov, tekmovalj, pohodov, obiskov v vojašnicah. Rezervni vojaški starešine aktivno delujejo tudi v taborniških odredih, planinskih društvih, lovskih družinah, še posebno pa so zadolženi za delo v strelskih družinah.

S šolami pripravljajo proslave v počastitev dneva JLA, 1985 leta so pripravili občinsko proslavo na Brezovici in 1986 v šoli Franca Leskovška-Luke. Dobro organizirana pa tudi uspešna so bila tekmovanja tako v počastitev občinskega praznika, dneva JLA in pohoda po poteh heroja Kebeta v Dražgošah, na katerih so dobro sodelovali tako člani ZRVS in ZSMS. Več kot čestitati pa je potrebno ekipam, ki so iz Dražgoš prinašala visoko osvojene uvrstitve.

Posebno skrb pa so namenjali izmenjavi izkušenj o delu organizacije ZRVS tudi izven republiških meja. Tako so v okviru srečanja Bratstvo in enotnost leta 1986 gostili 45 RVS iz Makedonije, lani pa v okviru srečanja Bratsko kolo predstavnike devetih občinskih konferenc iz vseh republik in pokrajin.

Ob vsem tem pa je bilo in ostaja delo občinske organizacije ZRVS tesno vpeto v delo občinske in krajevnih organizacij SZDL, delegatskega siste-

ma v prizadevanju za krepitev varnostne in obrambno samozaščitne sposobnosti vseh sestavin družbe ...

V razpravi so bili izpostavljeni številni predlogi o tem kako izboljšati strokovna predavanja, da bodo zanimivejša ob čemer ne gre zanemariti tudi samo izobraževanje na kar vse preradi pozabljamo. Aktivnosti pa bo potrebno učvrstiti tudi pri delovanju z mladimi in to tam, kjer mladi neposredno delujejo v športnih, taborniških in drugih interesnih dejavnostih. Neposredneje pa morajo biti tudi aktivnosti za pridobivanje mladih v vojaške poklice.

Sicer pa so rezervni vojaški starešine razrešili svoje dosedanje vodstvo, se za uspešno in požrtvovalno delo zahvalili dosedanjemu predsedniku Slavku Stamejčiču in nekaterim drugim članom ter izvolili novo predsedstvo. Občinsko organizacijo ZRVS bo odslej vodil dip. ing. dr. Avgust Belič, podpredsednik je Ivan Lazar, sekretar Marjan Knavs, v predsedstvo pa so izvoljeni: Josip Moretti, Mihajlo Pejović, Alojz Dolničar, Drago Bitenc, Rajko Najzer, Tomaž Modič, Albin Lenaršič, Sašo Golobič, Stane Leskovšek in predstavniki JLA.